

НАЦИОНАЛНА СПОРТНА АКАДЕМИЯ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ”
КАТЕДРА „ВОДНИ СПОРТОВЕ”

РЕЦЕНЗИЯ

на проф. Петър Александров Банков, доктор, на конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт. Професионално направление 7.6. Спорт, специалност Спорт (Гребане), за нуждите на катедра „Водни спортове”

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „Доцент” е обявен в ДВ, бр. 26 от 1 април 2016 г., с. 60–61.

Единствен кандидат за участие в конкурса е гл. асистент Даниела Гергинова Оронова, доктор.

Гл. асистент Даниела Оронова, доктор, е родена на 06.04.1965 г. в гр. София. През 1992 г. завършва ВИФ „Г. Димитров”. Придобива специалности: учител по физическо възпитание и треньор по академично гребане.

Прави впечатление продължително осъществената високо квалифицирана спортносъстезателна дейност на кандидата в периода 1979–1996 г. Повече от 20 пъти е републикански шампион по различни дисциплини по гребане. През 1982–1996 г. участва в 9 световни първенства, 3 олимпиади, международни регати по гребане. Завоюва: сребърен медал от Световно първенство за юноши и девойки; пето място на Олимпийските игри в Сеул – Южна Корея (1988); бронзов медал на Световното първенство в Копенхаген – Дания (1987); златен медал на Универсиадата в Дуйсбург – Германия (1987); бронзов медал на Световното първенство в Руднице – Чехия (1993). За тези високи спортни резултати по гребане гл. асистент Даниела Оронова, доктор, е удостоена със званието „Заслужил майстор на спорта” (1987).

По-късно, в периода 2003–2012 г., гл. асистент Даниела Оронова, доктор, е състезател на швейцарския гребен клуб „Лозана гребане”. Завоюва шампионски титли и бронзови медали в редица дисциплини.

От 1997 г. досега кандидатът е международен съдия по гребане с активно участие в провеждането на световни първенства за юноши, девойки, мъже и жени. Била е треньор в гребни клубове – „Електрон” (1995–2000 г.) и „В. Боянов” – НСА „Васил Левски” (2002–2012 г.).

В периода 2002–2015 г. гл. асистент Даниела Оронова, доктор, участва професионално, с утвърден имидж като технически координатор и официално лице, член на екипа на ФИСА в организацията на повече от 13 спортни събития по гребане: Световни първенства; Световни купи; Олимпийски регати. В тази връзка са представени като доказателство 4 информационни сборника на ИОС, FISA – за участие на кандидата в организацията на Олимпийските игри (2008, 2012, 2016) и младежките игри (2014).

Професионалната педагогическа дейност на кандидата повече от 13 години включва: хоноруван преподавател по гребане в: ТУ (гр. София); филиал УКТЦ по МТГ – гр. Правец (1995–2001 г.); НСА „Васил Левски” – катедра „Водни спортове” (1998 г.; асистент по гребане в НСА „Васил Левски” (2001–2002 г.); гл. асистент по гребане от 2002 г. досега.

През учебната 2014/2015 г. учебната ѝ заетост възлиза на 463 ч. От тях: 323 часа лекции и упражнения; УМП и стажантски практики; учебни курсове 140 ч. и допълнителна заетост – 196 ч. ОНС „Магистри” – лекции и упражнения – 58 ч. Положителна е оценката за професионалната и педагогическата дейност по гребане със студенти от всички факултети на академията.

През 2002 г. защитава успешно дисертационен труд на тема: „Оптимизиране на силовата подготовка при елитни гребци през състезателния период”. Присъдено ѝ е научното звание ОНС „Доктор”.

За участие в конкурса гл. асистент Даниела Оронова, доктор, представя 25 научни труда. От тях: 1 монография; 2 учебни пособия; 22 научни публикации. От публикациите – 5 (III.8, III.9, IV.1, IV.2, IV.3) са свързани с дисертационния ѝ труд.

Обект на рецензиране са 20 научни труда. От тях 8 (40%) са публикувани в НМС „Спорт и наука”. Кандидатът е самостоятелен автор на 8 публикации (40%), първи автор – на 5 (25,0%). От публикациите 7 са включени в международни научни издания (вкл. в сб. на IOC, FISA, BOCOG, ORIS, LOCOG, ROGOC); 2 от публикациите са представени на международни научни форуми.

Научната продукция като обем и тематика е достатъчна за участие в конкурса.

Анализът на научната продукция, в съответствие с предметно-тематичните направления, дава основание да се формулират някои посъществени теоретични и научно-приложни приноси:

Първо. Развитие на гребането като спорт и организация на състезания по гребане – I; III.1; III.3; III.5; III.6; III.7; III.11; III.12; III.14; III.16; III.17. В това предметно-тематично направление са представени най-голям брой публикации – 11 (55 %). Приноси:

Монографичният труд на гл. ас. Даниела Оронова, доктор, на тема: „Състезания по гребане, история, организация и състезателни правила” (I) е в обем 224 страници, издание на „Болид Инс” с рецензенти – проф. Майа Николова, доктор и проф. Румен Христов, дн, включва три взаимосвързани глави: развитие (исторически аспекти) на гребането; организация на състезания по гребане; състезателни правила на FISA. Общо в съдържанието са обособени 25 раздели. Всеки от които с голям брой елементи (общо 88). Така например в раздел В₃ – „Дейности, свързани с провеждане на шампионата”, са разработени в дълбочина компетентно 11 елемента, вкл.: програма на състезанието; световни първенства; оперативни срещи на Организационния комитет на FISA; заявки за участие и акредитации; задължение на журито в състезателни дни; длъжностни лица на Организационния комитет и др.

Интерес представлява авторската таблица 1 – „Участие в олимпиади и световни първенства в различни дисциплини по гребане за периода 1975–2015 г.”, вкл.: страни – домакини на събитията; брой на: участниците в състезанията по дисциплини; на лодките”.

Налице е мениджърска професионална компетентност в изследването и формулиране на основни, в логическа

последователност на планиране и реализация, елементи в осигуряване на подготовката, организацията и провеждането на спортни събития по гребане в аспекти: процесуален; организационен; ресурсен; законодателен и правно-нормативен; медицински; комуникативен; материално-технически; логистичен. Това дава възможности за приложение на иновативен структурно-функционален подход като принос на мениджмънта на спортни събития по гребане да бъде адаптиран и внедрен и при други спортове при отчитане на тяхната специфика на национално и международно равнище.

Изследвано е участието на жените в международния спорт, вкл. в: гребането; ръководствата на националните спортни федерации; треньорската професия и съдиите по гребане на основата основни параметри (индикатори) за динамика и тенденции; установен е бавен темп на увеличение на жените за участие в гребане във всички възрастови групи; компетентно е представена системата за осигуряване на информация за резултатите преди, по време и след Олимпийските игри (Пекин, Лондон и Рио де Жанейро) – приложение на проекта (ORIS); група експерти на OC, FISA в Рио де Жанейро обосновават необходимостта от приложение на изисквания, свързани със спецификата на информацията за Олимпийските игри, както и технологията и механизмите за нейното своевременно и качествено получаване съобразно потребностите на потребителите; изследвани са основни елементи (чрез комплекс от показатели): на планирането, на подготовката, организацията и провеждането на първенства (в три етапа), вкл. процедурата по приложение на системата за кандидатстване за домакинство на Световни първенства и Олимпийски игри по гребане. Направен е експертен анализ на структурата и функциите на FISA, Олимпийските игри в Атина (2004 г.); изследвани са възможностите за управление на потоци информация с оглед повишаване на потенциалните мениджърски възможности на FISA; обосновани са нови изисквания за качеството на информацията, свързани с процесите на провеждане на Олимпийските игри в Рио де Жанейро.

Второ. Параолимпийско гребане за хора с увреждания (III.2, III.4, III.13). Приноси: предоставен е анализ на: спецификата на

Параолимпийските игри, вкл. на включените в тях спортове; документи (политики, стратегии и програми) на световно и европейско равнище за развитието на адаптираната физическа активност и спорт за хората с увреждания; теоретични аспекти на системата за педагогическа подготовка, класификацията и тестиране на парагребци при обучението в практикуване на дисциплини в гребането; обосновани са възможностите и изискванията за алтернативи за развитие на парагребането в България като нов спорт в програмата на Олимпийските игри (Пекин, 2008), вкл. за инфраструктурата и материално-техническото му осигуряване за осъществяване на тренировъчен процес и провеждане на състезания.

Трето. Теоретико-методически аспекти и методики на обучение в гребането (II.1, II.2, III.10, III.15, III.18, IV.4). Приноси: разработено учебно помагало „Гребни спортове” за обучение на студентите от всички факултети на НСА „Васил Левски”; отделено е внимание на гребането и неговите разновидности, вкл. на отделните дисциплини. Помагалото е целесъобразно да се ползва от висши училища, които развиват гребане сред студентите; направен е анализ на спецификата на прилаганите методи в гребните дисциплини (спортно, бегово, неморско гребане и рафтинг); чрез изследване са предоставени нови знания за: учебно-тренировъчния процес по гребане; микрофазите (в биомеханичен аспект) в практикуването на рафтинга, интензивно развиващ се спорт през последните години в страната; изследване на гребането като форма за двигателна активност, за Wellness стил на живот и SPA индустрията.

Анализът на представените други наукометрични данни за педагогическата и научната продукция на кандидата показва: участие в 2 научноизследователски проекта по съвременни аспекти на височинната подготовка при състезатели от спортове за издръжливост; методика на изследване и оптимизиране на скоростно-силовите качества при състезатели по кану-каяк чрез специализиран тренажор; осъществяване научно ръководство на 9 дипломни работи на студенти, съответно 4 в ОКС „Бакалавър” и 5 в ОКС „Магистър”; посочени 11 цитирания на научните трудове, вкл. в дисертации; дипломни работи; национални и международни научни трудове;

участие като технически координатор в обучение в работни групи по проекти на FISA за организация и провеждане на състезания по гребане, както и в обучение (като технически класификатор), организирано от FISA и ICO за включване на гребането в програмата на Параолимпийските игри в Пекин (2008); участие в 7 проекта по теоретични и научно-приложни изследвания по проблемите на гребането и кану-каяка, вкл. 2 национални и 6 международни (FISA, BOGOC, ICO, ROGOC, LOGOC, NYOGOC); участие в разработка на 1 учебна програма за ОКС „Бакалавър” по гребане и 2 в ОКС „Магистър” – „Спорт за високи постижения – гребане”, „Спортна анимация в туризма”.

Синтезирано формулирам някои по-съществени пропуски, недостатъци и препоръки относно представената и бъдещата научна продукция на гл. асистент Даниела Оронова, доктор. Те са: не са представени достатъчно доказателства за приложение в България на резултатите от теоретичните и научно-приложните изследвания, както и професионалният международен опит в мениджмънта на спортни събития по гребане; обективна необходимост от: по-активно участие в национални и международни научни форуми; по-голямо разнообразяване на предметно-тематичните области на теоретични и научно-приложни изследвания в гребането (в спортнопедагогически, социални, биомеханични, медико-биологични, управленски аспекти); разработване на съвременен учебник по гребане за различните образователно-квалификационни степени на студентите и за специалистите в системата на управление на гребането в страната.

Някои основни представени в синтезиран вид постижения и приноси на гл. ас. Даниела Оронова, доктор, за успешно участие в конкурса. Те са: утвърждаване и прогресивно развитие като един от водещите преподаватели по гребане в НСА „Васил Левски”; осъществен комплекс от теоретични и научно-приложни изследвания, свързани с управлението и развитието на гребането, вкл. на системата за спортни състезания на международно равнище; постигнат авторитет и устойчив имидж на кандидата като международен специалист (експерт), с дългогодишно участие в дейността на FISA в управлението на състезания по гребане; добро изпълнение на

утвърдените показатели (индикатори) за оценка на наукометричните данни за педагогическата и научната продукция на кандидата.

Процедурата по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научната степен „Доктор на науките” и за заемане на академични длъжности в Националната спортна академия „Васил Левски”.

Заклучение

Направеният анализ на представените документи за участие в конкурса ми дават основание с убеденост да предложа на членовете на научното жури да решат: първо, да дадат положителна оценка за: образователната и педагогическата квалификация; научната продукция; осъществената продължителна национална и международна, на високо професионално равнище спортно-състезателна и обществена (експертна) дейност на гл. асистент Даниела Оронова, доктор. Второ, гл. асистент Даниела Оронова, доктор, да заеме академичната длъжност „Доцент”. Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт. Професионално направление 7.6. Спорт, специалност Спорт (Гребане), за нуждите на катедра „Водни спортове” на НСА „Васил Левски”.

10.08.2016 г.
София

Рецензент:
(проф. Петър Банков, доктор)